

FOCUS NR. 66

Meer bewegingen door loontrekkende Brusselaars op de arbeidsmarkt

GWENDOLINE MOREAU & DRIES CUYVERS

Elk jaar gaan heel wat Brusselaars aan de slag bij een onderneming of een openbare instelling. Tegelijkertijd zijn er echter ook vele anderen die vertrekken bij hun werkgever. In deze Focus leggen we uit waarom de bewegingen van Brusselse loontrekkenden op de arbeidsmarkt talrijker zijn dan die van loontrekkenden wonend in de andere gewesten.

Achter de netto toename van het aantal loontrekkende Brusselaars gaat een groot aantal bewegingen op de arbeidsmarkt schuil

De laatste jaren (met uitzondering van het pandemiejaar 2020) is het aantal loontrekkende Brusselaars (inwoners van het Brussels Gewest, ongeacht het gewest waar ze werken) sterker gestegen dan het aantal loontrekkenden in de andere gewesten (zie grafiek 1). Achter deze netto toename gaan veel bewegingen van werknemers schuil: eerste job, verandering van job, job na werkloosheid, ontslag, pensionering...

In deze Focus analyseren we die bewegingen aan de hand van de gegevens van Dynam-Reg (zie kader 1 en 2) over de dynamiek van de loontrekkenden. Die dynamiek bestaat uit:

- › instroom: loontrekkenden die een job beginnen bij een nieuwe werkgever;
- › uitstroom: loontrekkenden die stoppen met werken bij hun werkgever.

Meer specifiek worden in deze Focus de volgende vragen beantwoord.

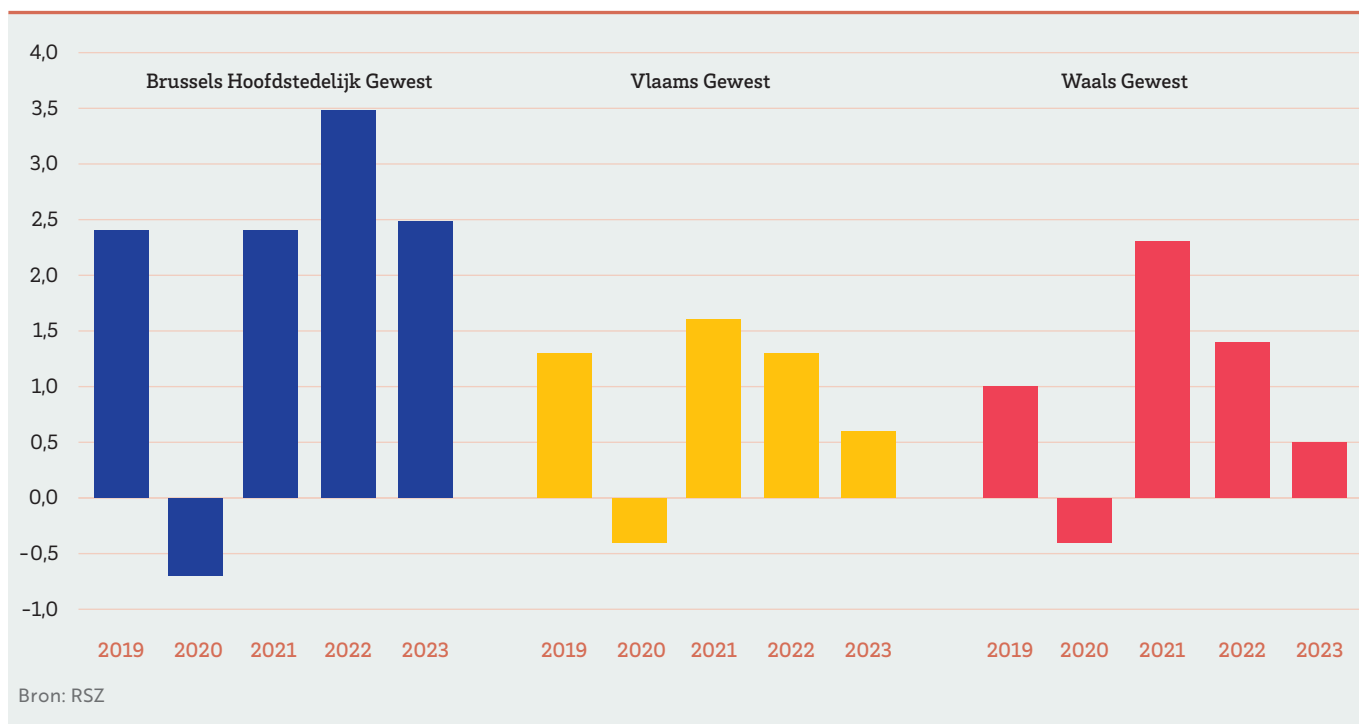
- › Zijn er in Brussel meer loontrekkenden die aan de slag gaan in een onderneming of openbare instelling en die hun werkgever verlaten dan in Vlaanderen of Wallonië?
- › Betekent dit dat ze vaker van job veranderen?
- › Wat veroorzaakt die minder of meer aantal bewegingen van de loontrekkende Brusselaars?

1. De dynamiek van de Brusselse loontrekkenden verschilt van de dynamiek van loontrekkende tewerkstelling in het Brussels Gewest

De analyse van de bewegingen op de arbeidsmarkt op basis van de woonplaats van de werknemer verschilt van de analyse op basis van de werkplek¹. De helft van alle jobs in het Brussels Gewest wordt ingenomen door inwoners van een ander gewest. Daarnaast werkt ongeveer één op de vijf Brusselse loontrekkenden in het Vlaams of het Waals Gewest.

1 EVOLUTIE VAN HET AANTAL LOONTREKKENDEN VOLGENS WOONPLAATS VERGELEKEN MET HET JAAR VOORDIEN (OP 30 JUNI, IN %)

Het profiel van de loontrekkende Brusselaars verschilt van dat van de Vlaamse en Waalse loontrekkenden

Het **profiel van de loontrekkende Brusselaars** verschilt sterk van dat van de loontrekkenden die in het Vlaams en Waals Gewest wonen, in termen van leeftijd, opleiding en de sectoren waarin ze tewerkgesteld zijn.

- › **De loontrekkende Brusselaars zijn jonger** dan die uit de rest van België. 37 % van de loontrekkende Brusselaars is jonger dan 35, tegenover 31 % in zowel het Vlaams als het Waals Gewest.
- › In termen van het opleidingsniveau **zijn hoogopgeleide loontrekkenden sterker vertegenwoordigd bij de loontrekkende Brusselaars (15-64 jaar)**. Volgens de Enquête naar de Arbeidskrachten had 62 % van de loontrekkende Brusselaars² in 2023 een diploma van het hoger onderwijs, tegenover 50 % in het Vlaams Gewest en 48 % in het Waals Gewest. Deze opleidingskloof is zelfs nog groter bij de loontrekkenden tussen 25 en 34 jaar.
- › De sectoren waarin de Brusselaars werken, verschillen van die waarin de loontrekkenden uit de andere gewesten werken (ongeacht het gewest van de tewerkstelling).
  - De loontrekkende Brusselaars werken het vaakst in **administratieve en ondersteunende diensten** (14 % van de loontrekkende Brusselaars tegenover 10 % van de Vlaamse loontrekkenden en 9 % van de Waalse loontrekkenden). Ongeveer driekwart van de Brusselaars die in de administratieve en ondersteunende diensten werken, zijn tewerkgesteld in de uitzendsector en de diensten in verband met gebouwen (waaronder schoonmaak en dus een groot deel van de tewerkstelling via dienstencheques). Die sector is conjunctuurgevoelig, kent veel bewegingen op de arbeidsmarkt en veel deeltijdse banen.

- **Openbaar bestuur en defensie** (12 % van de loontrekkende Brusselaars), **menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening** (11 % van de loontrekkende Brusselaars) en **groot- en detailhandel** (eveneens 11 %) zijn minder belangrijk voor de loontrekkende tewerkstelling van Brusselaars dan voor deze uit de andere gewesten.
- Anderzijds werken de Brusselaars vaker in de sectoren **culturele en verenigingsactiviteiten, gespecialiseerde en wetenschappelijke activiteiten** en **horeca** dan de inwoners van de andere gewesten.
- Ten slotte zijn de Brussels loontrekkenden minder werkzaam in de **industrie** en de **bouw**.

Meer Brusselaars starten een nieuwe job, maar een minderheid van hen had voordien een loontrekkende job

Figuur 2 toont de in- en uitstroomgraad volgens het gewest waar de loontrekkende³ woont (zie kader 2 voor de definities). **Elk jaar starten of stoppen meer loontrekkende Brusselaars een job dan Vlamingen en Walen.** De instroomgraad van de loontrekkende Brusselaars bedroeg 25,6 % in 2022, tegenover 19,5 % voor het Vlaams Gewest en 17,5 % voor het Waals Gewest. Net als in voorgaande jaren was ook de uitstroomgraad significant hoger bij de Brusselaars (20,6 %) dan bij de Vlamingen (17,8 %) en de Walen (16,2 %). **Bijgevolg zijn de bewegingen van de loontrekkende Brusselaars op de arbeidsmarkt talrijker dan die van de inwoners uit de andere gewesten.**

2. Meting van de dynamiek van de loontrekkende tewerkstelling naar woonplaats met Dynam-Reg

a) Gegevens

De statistieken die gebruikt worden om de regionale arbeidsmarktdynamiek te meten, zijn ontwikkeld in het kader van het **Dynam-Reg-project**. Dat project is een samenwerking tussen de RSZ (verantwoordelijk voor de statistieken over de loontrekkende tewerkstelling) en HIVA-KU Leuven, dat wordt gefinancierd door de gewestelijke overheden, meer bepaald door IWEPS (Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique), het Vlaamse departement WSE (Werk en Sociale Economie) en het BISA (Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse).

b) Waarnemingsveld

De statistieken van Dynam-Reg hebben alleen betrekking op de loontrekkenden die onderworpen zijn aan de sociale zekerheid. De statistieken bevatten dus geen arbeidsmarktbevingen van zelfstandigen. De werkgevers die loontrekkenden tewerkstellen, omvatten zowel de publieke sector (organisaties) als de privésector (ondernemingen). De loontrekkenden kunnen dus in dienst zijn als arbeiders, bedienden of ambtenaren. De werknemers van de Europese en internationale instellingen, waarvan er veel in Brussel zijn gevestigd, zijn vrijgesteld van Belgische socialezekerheidsbijdragen. De verschillende concepten en definities die in Dynam-Reg worden gebruikt en een concreet voorbeeld van de meting van de instroom en de uitstroom, zijn te vinden in [Focus van het BISA nr. 57](#).

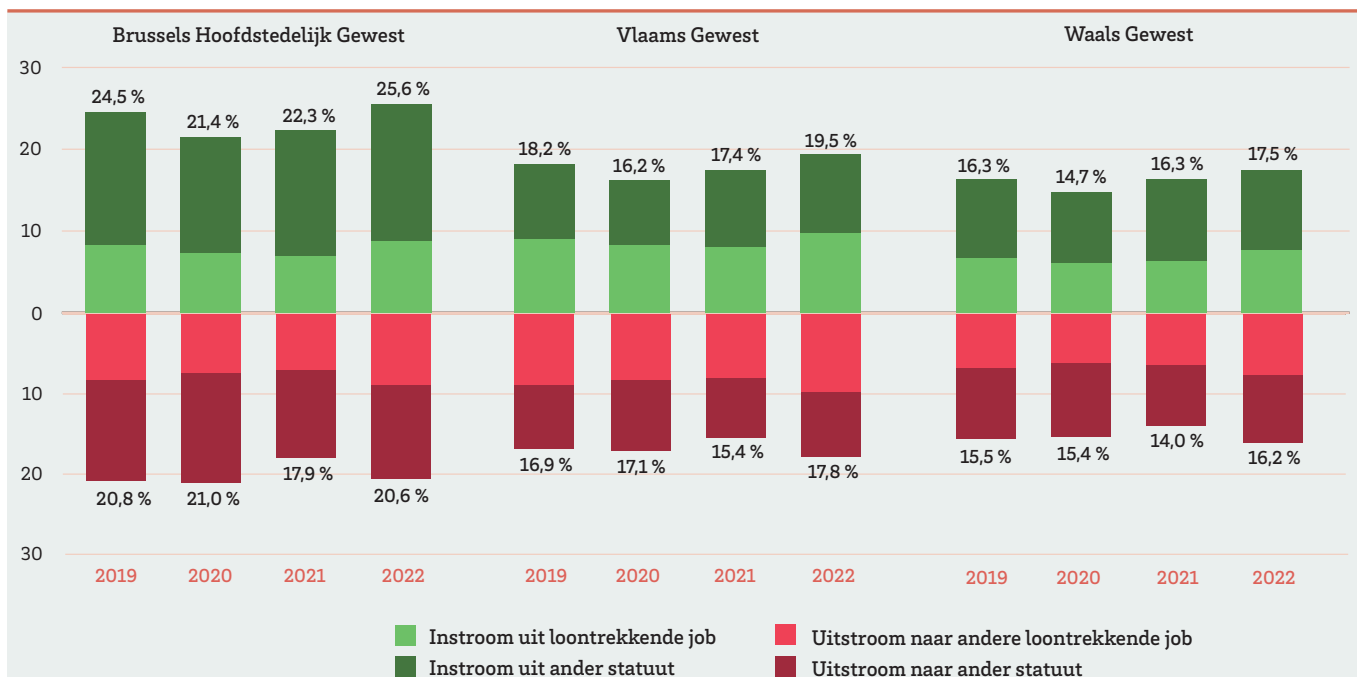
c) De Dynam-Reg-concepten

Deze Focus richt zich op de **dynamiek van de arbeidsmarkt volgens de woonplaats en meer in het bijzonder op de bewegingen van de werknemers**:

- De **instroom** komt overeen met het aantal loontrekkenden dat in de loop van het jaar start bij een onderneming/organisatie. Het gaat meer bepaald om de som van de loontrekkenden die op 30 juni van het jaar T-1 niet voorkomen in de aangifte van het bedrijf bij de RSZ, maar wel voorkomen in de aangifte voor het jaar T. De instroom kan afkomstig zijn vanuit een andere loontrekkende job of vanuit een ander statuut (zelfstandige, job in het buitenland, werkloosheid of inactiviteit). De woonplaats van de instromende werknemers is die op 30 juni van het jaar T.
- De **uitstroom** komt overeen met het aantal loontrekkenden dat vrijwillig of onvrijwillig gestopt is met werken voor een onderneming/organisatie gedurende het jaar. Het gaat meer bepaald om de som van de werknemers die op 30 juni van het jaar T-1 voorkomen in de aangifte van het bedrijf bij de RSZ, maar niet voorkomen in de aangifte voor het jaar T. Het vertrek kan naar een andere loontrekkende job zijn of naar een ander statuut (zelfstandige, tewerkstelling in het buitenland, werkloosheid of inactiviteit). Aangezien de RSZ in het eerste geval de woonplaats kent op 30 juni van het jaar T-1, maar niet op 30 juni van het jaar T, wordt de woonplaats op 30 juni van het jaar T-1 gebruikt voor de uitstromende werknemers.
- De **instroomgraad en de uitstroomgraad** geven de totale instroom en uitstroom weer in verhouding tot de totale gemiddelde loontrekkende tewerkstelling per gewest/leeftijd/sector/... tussen de twee meetmomenten.

Loontrekkenden die binnen hetzelfde bedrijf of dezelfde organisatie aan de slag gaan in een vestiging in een ander gewest, worden niet beschouwd als in- of uitstromers.

2 EVOLUTIE VAN DE INSTROOM- EN UITSTROOMGRAAD NAAR TYPE BEWEGING EN WOONPLAATS (% VAN DE TOTALE LOONTREKKENDE TEWERKSTELLING) OP 30 JUNI: 2019-2022

Bron: Dynam-Reg

Betekent het feit dat de loontrekkende Brusselaars meer bewegingen op de arbeidsmarkt maken, ook dat ze vaker van job veranderen? Dat is niet het geval, om de volgende redenen.

- › Bij de instroom komt slechts 35 % van de loontrekkende Brusselaars die tussen 30 juni 2021 en 30 juni 2022 aan de slag gingen in een onderneming of organisatie, uit een andere loontrekkende job ("instroom uit loontrekkende job" in grafiek 2). Bij de inwoners van het Vlaams en het Waals Gewest ligt die instroomgraad uit een andere baan veel hoger (respectievelijk 50 % en 43 %). Dat betekent dat bijna twee derde van de Brusselse instromers die aan de slag gaan in een nieuwe onderneming/organisatie, uit een van de volgende statuten komt⁴:
  - tewerkstelling als zelfstandige, tewerkstelling bij een Europese of internationale instelling (met vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen) of werk in het buitenland;
  - werkloosheid;
  - inactiviteit: alle personen op beroepsactieve leeftijd die werkloos en niet werkzoekend zijn, zoals studenten, renteniers, bruggepensioneerden enz.
- › Aan de uitstroomzijde is het verschil met de inwoners van de andere gewesten minder uitgesproken dan voor de instroomgraad. Toch bewegen de loontrekkende Brusselaars vaker dan de Vlaamse en Waalse loontrekkenden naar een ander statuut⁵ dan naar een nieuwe loontrekkende job. Van de loontrekkende Brusselaars die tussen 30 juni 2021 en 30 juni 2022 stopten met werken in een onderneming/organisatie, stapte slechts 43 % over naar een andere loontrekkende job. Bij de loontrekkenden die in het Vlaams en het Waals Gewest wonen, liggen die percentages opnieuw hoger, met respectievelijk 55 % en 47 %. Dat betekent dat een deel van de **loontrekkende Brusselaars die stoppen met werken en een ander statuut dan dat van loontrekkende krijgen, werkloos of inactief wordt, wat wijst op een mate van instabiliteit of onzekerheid op het vlak van tewerkstelling.**

Internationale aantrekkelijkheid van het Brussels Gewest

De groei van de loontrekkende tewerkstelling is groter voor de Brusselaars dan voor de inwoners van de andere gewesten. Dat wordt gedeeltelijk verklaard doordat de Brusselse bevolking op beroepsactieve leeftijd sneller groeit dan deze in de rest van België. De Brusselse bevolking tussen 18 en 64 jaar is tussen 2014 en 2022 namelijk met 6 % toegenomen, terwijl de bevolking in dezelfde leeftijdsgroep in de rest van België slechts met 1 % is toegenomen.

Het Brussels Gewest kent al jaren een positief internationaal migratiesaldo, wat die stijging gedeeltelijk verklaart. De bevolking van het Brussels Gewest is erg divers, met inwoners van 181 verschillende nationaliteiten. In 2022 immigrerden meer dan 62 000 personen vanuit het buitenland naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en emigreerden meer dan 30 000 personen naar het buitenland. Bijna de helft (46 %) van de immigranten die zich in 2022 in Brussel vestigden, was tussen 20 en 35 jaar oud.

Een studie door HIVA-KU Leuven in opdracht van Actiris over de aanwerving van Brusselaars (Goesaert *et al.* 2023b), op basis van de gegevens en concepten van Dynam, onthulde dat in 2019 35 % van de aangeworven personen een kwartaal eerder niet bekend was bij de socialezekerheidsinstellingen. Verder onderzoek wees uit dat 63 % van deze personen niet de Belgische nationaliteit had (29 % had een nationaliteit van de EU-15).

Internationale residentiële migraties verhogen de instroom en uitstroom van loontrekkende Brusselaars. Dat suggereert dat de aanwezigheid van internationale instellingen en het kosmopolitische karakter van het Brussels Gewest jongeren uit het buitenland aantrekt om in het Gewest te komen werken.

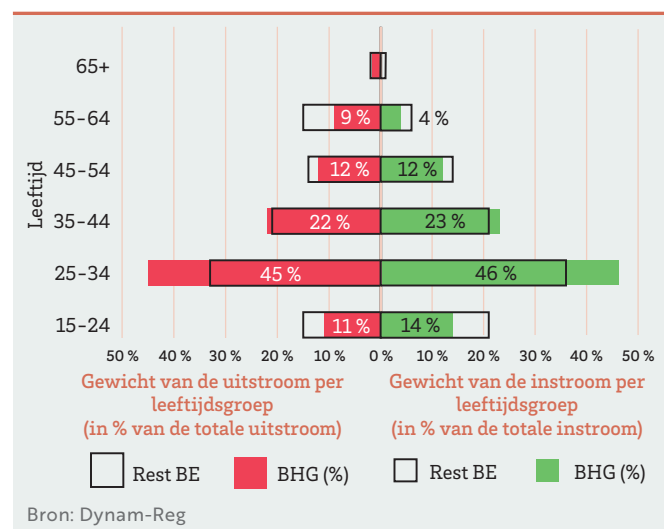
Jonge werknemers aan het begin van hun loopbaan zijn sterker vertegenwoordigd bij de Brusselse dan bij de Vlaamse of Waalse loontrekkenden

De verschuivingen van de loontrekkenden op de arbeidsmarkt zijn sterk afhankelijk van de leeftijd en de loopbaanfase. Twee vaststellingen over de verdeling van de loontrekkende werknemers volgens leeftijd verklaren de verschillen tussen de gewesten:

- › jonge werknemers aan het begin van hun loopbaan maken over het algemeen meer bewegingen op de arbeidsmarkt (zie kader 3);
- › en ze zijn ook sterker vertegenwoordigd bij de loontrekkende Brusselaars.

Met 32 % is het aandeel van de Brusselse loontrekkenden tussen 25 en 34 jaar ten opzichte van het totale aantal Brusselse loontrekkenden aanzienlijk hoger dan in het Vlaamse en het Waalse Gewest (beide 24 %). **Zo waren tussen 30 juni 2021 en 30 juni 2022 46 % van alle aanwervingen en 45 % van alle vertrekkende loontrekkende Brusselaars jongeren tussen 25 en 34 jaar** (tegenover 36 % van de aanwervingen en 33 % van de vertrekkende loontrekkenden van dezelfde leeftijd in de rest van België; zie grafiek 3).

3 VERDELING VAN DE INSTROOM EN UITSTROOM VAN LOONTREKKENDE BRUSSELAARS EN LOONTREKKENDEN UIT DE REST VAN BELGIË, PER LEEFTIJDGROEP (IN % VAN HET TOTALE AANTAL INSTROMERS OF HET TOTALE AANTAL UITSTROMERS, NAAR WOONPLAATS; TUSSEN 2021 EN 2022, OP 30 JUNI)

Volgens de theorie van de levenscyclus starten jonge loontrekkenden hun loopbaan na hun studie en veranderen ze vervolgens vaker van job (zie kader 3). **Veel jongeren aan het begin van hun loopbaan vestigen zich in het Brussels Gewest, aangetrokken door de lokroep van een grote stad.** Ze zijn afkomstig uit het BHG, uit de andere gewesten of zelfs uit het buitenland (vanwege de internationale aantrekkingskracht van het BHG, zoals beschreven in de vorige paragraaf).

3. Hoe kunnen we het grotere aantal bewegingen bij jonge loontrekkenden verklaren?

Verschillende factoren verklaren waarom jonge loontrekkenden vaker instromen of uitstromen bij een werkgever dan andere leeftijdsgroepen, ongeacht het gewest waar ze wonen:

- **Jonge loontrekkenden waarderen een verandering van werkgever, tenminste als die gepaard gaat met het verwerven van nieuwe vaardigheden en de kans om de baan te vinden die hun past.** Hoewel veel veranderingen een verkeerd signaal kunnen geven, kan het veranderen van job op zich ook als een meerwaarde worden ervaren, vooral bij jonge loontrekkenden (Della Torre et al., 2018; Zimmer, 2014; O'Connor, 2021; FOD Werkgelegenheid, 2022). Bovendien suggereren sommige sociologische studies dat de generatie jonge loontrekkenden flexibeler is geworden sinds de jaren 2000, in tegenstelling tot de perceptie van de generatie die hun voorafging, die nog steeds het idee van een "job voor het leven" aanvaardde, onafhankelijk van de beschikbaarheid van meer of minder "jobs voor het leven" (Bradley & Devadason, 2008).
- **De bewegingen van de ene job naar de andere zijn sterk gecorreleerd met de levensfasen.** De demografische theorie over de levenscyclus (Charlier et al., 2019) gaat ervan uit dat jongvolwassenen tussen 18 en 29 jaar geleidelijk aan het beroepsleven betreden en het ouderlijke huis verlaten, terwijl volwassenen tussen 30 en 44 jaar voor het merendeel actief zijn op de arbeidsmarkt en hun gezin uitbreiden. Verschillende factoren die verband houden met de levenscyclus, kunnen een wisselwerking hebben met een verandering van werkgever of met een loopbaanonderbreking: een koppel vormen en de komst van het eerste kind kunnen een verhuizing en het zoeken naar een job dichtbij huis beïnvloeden (en mogelijk een residentiële migratie van het ene gewest naar het andere); ouderschap kan leiden tot een loopbaanonderbreking of een verandering van werk om te voldoen aan nieuwe criteria voor flexibele werken enz.
- **Jonge loontrekkenden nemen verhoudingsgewijs meer tijdelijke contracten aan dan oudere loontrekkenden** (zie verderop in deze Focus).

Specifiek voor de intergewestelijke en intragewestelijke residentiële migratie gaat het voor de instroom om jonge Vlaamse en Waalse werknemers die een job aannemen in het Brussels Gewest en zich er vestigen (en domiciliëren), en om jonge Brusselaars die het ouderlijke huis verlaten en binnen het Brussels Gewest verhuizen. De aantrekkingskracht van het BHG voor jongeren aan het begin van hun loopbaan is ook aangetoond door Treutens et al. (2023), aan de hand van de over het algemeen lagere inkomens van de nieuwkomers in het Brussels Gewest. Zo was op 1 januari 2022 46 % van de "nieuwe Brusselaars" op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) die vanuit Vlaanderen of Wallonië waren verhuisd, tussen 25 en 34 jaar oud (tegenover slechts 14 % tussen 35 en 44 jaar).

Het feit dat jonge loontrekkenden aan het begin van hun loopbaan globaal meer bewegingen op de arbeidsmarkt maken, ongeacht het gewest waar ze wonen, samen met het grotere aandeel loontrekkenden tussen 25 en 34 jaar bij de loontrekkende Brusselaars, impliceert dat de bewegingen op de arbeidsmarkt talrijker zijn bij de Brusselse werknemers.

Het gebruik van tijdelijke contracten verklaart ook het grote aantal bewegingen van de loontrekkende Brusselaars

Een andere verklarende factor is dat loontrekkende Brusselaars vaker met tijdelijke contracten werken (zie tabel 4). Volgens de Enquête naar de Arbeidskrachten heeft in 2023 12 % van de loontrekkende Brusselaars geen contract van onbepaalde duur, tegenover 5 % van de Vlaamse loontrekkenden en 8 % van de Waalse loontrekkenden (studenten niet meegerekend). Die personen hebben een overeenkomst van bepaalde duur of voor een specifieke opdracht, een uitzendcontract, een baan in het kader van een beroepsopleiding of een baan zonder arbeidsovereenkomst (occasioneel werk enz.). Dat verschil tussen de loontrekkenden van de verschillende gewesten is nog groter aan het begin van de loopbaan. Bijna de helft van de loontrekkende Brusselaars jonger dan 25 heeft geen vast contract, tegenover 37 % van de Waalse en 26 % van de Vlaamse loontrekkenden. Bij de loontrekkenden tussen 25 en 34 jaar daalt dat aandeel opmerkelijk voor alle gewesten, maar in Brussel blijft het aanzienlijk hoger dan in de andere gewesten.

Hoe komt het dat loontrekkende Brusselaars minder vaak een overeenkomst van onbepaalde duur hebben? **Brusselaars zijn**

4. PERCENTAGE LOONTREKKENDEN ZONDER OVEREENKOMST VAN ONBEPAALEN DUUR OF STATUTAIRE BAAN, NAAR LEEFTIJD EN WOONPLAATS (JAARGEMIDDELDE 2023)

Leeftijd	Brussels Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	België
15-24 jaar	46 %	26 %	37 %	31 %
25-34 jaar	18 %	7 %	14 %	10 %
35-44 jaar	11 %	4 %	5 %	5 %
45-54 jaar	6 %	3 %	3 %	3 %
55-64 jaar	6 %	3 %	2 %	3 %
Totaal	12 %	5 %	8 %	7 %

Bron: Statbel - Enquête naar de Arbeidskrachten

sterker vertegenwoordigd in bepaalde sectoren waar overeenkomsten van onbepaalde duur minder gebruikelijk zijn. Zo zijn loontrekkende Brusselaars sterker vertegenwoordigd dan loontrekkenden in de rest van België in culturele en verenigingsactiviteiten, administratieve en ondersteunende diensten en de horeca. Die sectoren maken in België meer gebruik van tijdelijke contracten dan andere sectoren (HRW, 2020).

Dat loontrekkende Brusselaars minder vaak met een overeenkomst van onbepaalde duur werken, verklaart waarom ze meer perioden van werkloosheid of inactiviteit kennen na perioden van werk (zie grafiek 2). Die vaststelling is meer uitgesproken voor loontrekkenden tussen 25 en 34 jaar, wat het belang versterkt van de bewegingen op de arbeidsmarkt voor loontrekkenden in die leeftijdsgroep.

Conclusie

Elk jaar beginnen of stoppen Brusselaars vaker een job bij een bepaalde werkgever dan Vlamingen en Walen. De grotere in- en uitstroom bij loontrekkende Brusselaars gebeurt voornamelijk van of naar een ander statuut dan dat van loontrekkende (zelfstandige, werk in het buitenland, werkloosheid of inactiviteit).

Verschillende factoren, soms onderling gecorreleerd, verklaren dat fenomeen:

1. Brusselaars zijn vaker tewerkgesteld in de sectoren uitzendwerk en schoonmaak van gebouwen, sectoren die conjunctuurgevoelig zijn en veel bewegingen (in- en uitstroom) kennen;

2. De Brusselse bevolking op beroepsactieve leeftijd is sterker gegroeid dan die van de andere gewesten. De toename van de Brusselse bevolking tussen 15 en 64 jaar is gedeeltelijk te verklaren door het positieve internationale migratiesaldo. Het kosmopolitische karakter van Brussel en de aanwezigheid van talrijke Europese en internationale instellingen trekken buitenlandse werknemers aan, wat voor meer bewegingen op de arbeidsmarkt zorgt dan voor de inwoners van de andere gewesten;
3. Loontrekkenden die aan het begin van hun loopbaan staan, veranderen gemakkelijker van werk, ongeacht het gewest waar ze wonen. Loontrekkende Brusselaars zijn relatief jonger dan loontrekkenden in Vlaanderen en Wallonië, zodat er dus meer bewegingen op de arbeidsmarkt zijn. De stad trekt jongeren aan, die soms in een latere fase van hun levenscyclus Brussel verlaten;
4. Loontrekkende Brusselaars werken vaker met tijdelijke contracten, wat vervolgens tot een periode van werkloosheid of inactiviteit kan leiden.

Loontrekkende Brusselaars zijn met andere woorden relatief jong en dynamisch op de arbeidsmarkt. Het gaat gedeeltelijk om bewegingen van loontrekkenden die werk vinden bij een nieuwe werkgever, met betere arbeidsvoorwaarden (loon, werktijden, werkplek enz.) en waar ze nieuwe vaardigheden verwerven. Veel Brusselaars verlaten echter de onderneming waar ze werken, en ruilen het statuut van loontrekkende voor een ander statuut (vaak dat van werkzoekende of niet-beroepsactieve persoon). Meer specifiek wijst het hoge aandeel loontrekkenden zonder overeenkomst van onbepaalde duur bij de jonge Brusselse loontrekkenden op een mate van werkonzekerheid aan het begin van hun loopbaan.

Bibliografie

- BISA. CUYVERS D. & MOREAU G., 2023. *De dynamiek van de Brusselse loontrekkende tewerkstelling*. Focus van het BISA nr. 57.
- BISA. TREUTENS, P-P, WILMOTTE P-F, HERMIA, J-P., 2023. *Inkomens en intergewestelijke migraties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*. Focus van het BISA nr. 59.
- BRADLEY, H., & DEVADASON, R., 2008. Fractured Transitions: Young Adults' Pathways into Contemporary Labour Markets. *Sociology*, 42, 119 - 136.
- CHARLIER J., DEBUISSON M., HERMIA J-P., PELFRENE E., 2019. *Migraties tussen de gewesten van België*. Onderzoeksrapport, BISA, SV, IWEPS, 128 p.
- DELLA TORRE, E., ZATZICK, C.D., SIKORA, D., SOLARI, L., 2018. Workforce churning, human capital disruption, and organisational performance in different technological contexts. *Human Resource Management Journal*, 28, pp. 112– 127.
- FOD WERKGELEGENHEID, ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG, 2022. *Stand van zaken arbeidsmobiliteit in België*. FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, Algemene Directie Humanisering van de Arbeid - Directie van de studies en de statistiek.
- GOESAERT, STRUYVEN, HUYSMANS & BOOGAERTS, 2023. *Aanwervingen onder de Brusselaars: toegang tot de arbeidsmarkt en transitiebewegingen*. HIVA-KU Leuven.

- HOGE RAAD VOOR DE WERKGELEGENHEID (HRW), 2020. *Welke positie hebben de laaggeschoolden op de arbeidsmarkt in België?*
- O'CONNOR, S. Why quitting your job is good for the economy. *Financial Times* (12/10/2021).
- ZIMMER, T., 2014. Understanding the Benefits of Workforce Churn, *INcontext*.

Noten

1. De dynamiek van de Brusselse tewerkstelling op basis van de werkplaats van de loontrekkende is besproken in Focus van het BISA nr. 57: https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/Focus-57_NLv4.pdf
2. Om de vergelijking met de loontrekkende tewerkstelling in de Dynam-statistieken te optimaliseren, worden de loontrekkenden met een studentencontract uit de statistieken van de Enquête naar de Arbeidskrachten gefilterd.
3. De gegevens van Dynam-Reg omvatten ook statistieken over de loontrekkenden die in België werken, maar in het buitenland wonen (inkomende grensarbeiders). Zij worden in deze Focus evenwel niet in aanmerking genomen.
4. De op het ogenblik van de analyses voor deze Focus beschikbare gegevens maken geen onderscheid tussen deze drie statuten mogelijk.
5. Het gaat hier dus om de uitstroom op 30 juni van het jaar T-1 naar tewerkstelling als zelfstandige, tewerkstelling bij een Europese of internationale instelling, tewerkstelling in het buitenland, werkloosheid of inactiviteit op 30 juni van het jaar T.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Xavier Dehaibe, Arynah Gangji, Olivier Poupaert (BISA),
Valérie Vander Stricht (IWEPS)

VERANTWOORDELIJKE UITGEEFSTER

Astrid Romain - BISA

©2024 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.